

Asia: VN/2801/2026

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi jätelain ja harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Laki jätelain muuttamisesta & säännöskohtaiset perustelut

15 §. Jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvollisuus

Lajittelua koskeva yleinen velvollisuuden lisääminen säännökseen on positiivista ja edistää jätelain tavoitteita.

Kieltojen sijasta olisi hyvä tarkastella myös tiedottamisen, neuvonnan ja taloudellisten ohjauskeinojen sekä mm. nykyisten palveluverkoston toimivuutta erilliskeräyksen ohella koko maan tasolla, kuten esimerkiksi erilaisten tuottajien vastaanottopisteiden lisääminen ja saavutettavuus, panttijärjestelmät, aluekeräykset, kampanjat jne.

On myös huomattavaa, että nykyisessä tilanteessa Suomessa ei ole yhtenäistä rekisteriä tai tietokantaa olemassa, mistä lajitteluvollisuuden toteutumista eri kohteissa voisi analysoida tai seurata. Alueellinen ympäristönsuojelu näkee, että ehdotetut muutokset lisäävät kunnan ympäristönsuojelulle kohdistuvaa valvontataakkaa ja lisää kustannuksia niukassa taloustilanteessa.

Ajantasainen tiedottaminen sekä vastuullinen neuvonta, selkeät palvelupolut sekä saavutettava kohtuuhintainen jätehuoltopalvelut edistävät asianmukaista jätehuoltoa ja lajittelua. Myös kuluttajille annetaan ajantasaista palautetta ja informaatiota, että kierrätyksestä ja lajittelusta on konkreettinen ympäristö- tai muu hyöty on tärkeää. Se, että jätteet käsitellään aina sen loppukäsittelyyn asti vastuullisesti ja kestävästi (myös kun jäte tai materiaali viedään Suomesta toiseen maahan), luo motivaatiota ja innostusta lisätä omaa lajittelun tehostamista kotona tai työpaikoilla.

15 c §. Kielto kerätä kierrätyskelpoista tai uudelleenkäytön valmisteluun soveltuvaa jätettä energiajätteenä

Lähtökohtaisesti ehdotuksessa esitetty kielto on hyvä asia, on kuitenkin huomioitava että, käytännössä tämän kierrätyskelpoisuuden toteaminen ja valvonta keräyskohteissa on erittäin

hankalaa. Alueellinen ympäristönsuojelu ei näe hyvänä asiana, että kunnan ympäristönsuojeluun lisätään valvontatehtäviä.

21 a §. Kiinteistön haltijan tiedonjakovelvollisuus

Lajittelutiedon saatavuus tämän muutoksen kautta todennäköisesti parantaa yleistä tietoisuutta. Käytännössä asian valvonta on mahdotonta.

21 b §. Jätehuoltopalveluiden laatuvaatimukset ja palveluita tarjoavan neuvontavelvollisuus

Säädöksen ehdotus on kannatettava.

Neuvontapalveluille on varmasti kysyntää ja edistää kiertotalouden toteutumista. Nykyisin neuvontatehtävää ja valistamista tehdään kunnan vastuulla olevien neuvonta- ja valistuspalveluiden ohessa ja kustannukset katetaan asuinkiinteistöiltä perittävillä jätehuollon perusmaksuilla. Jätehuoltopalveluita tarjoavien yritysten neuvontapalveluiden laatu, saatavuus ja maksuttomuus vaihtelevat suuresti.

22 §. Valtion viranomaiset

-

57 §. Tuotteen jakelijan tiedottamisvelvollisuus

-

93 §. Jäteneuvonta ja -tiedotus

Laadukas, helposti saavutettava ja objektiivinen jäteneuvonta ja valistus parantaa yleistä tietoutta jätehuollosta ja edistää kiertotalouden toteutumista.

100 §. Ilmoitus keräystoiminnasta jätehuoltorekisteriin

-

121 §. Velvollisuus laatia siirtoasiakirja

-

122 §. Tiedonsaantioikeus

-

124 §. Tarkastukset ja valvontasuunnitelmat

Jätelain 124 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että valvontaviranomaisen on määräajoin asianmukaisesti tarkastettava myös sellaiset laitokset ja yritykset, joiden toiminnassa syntyy erilliskerättävää hallinto-, palvelu- ja elinkeinotoiminnan jätettä. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava valvontaa varten suunnitelma.

Kuopion alueellinen ympäristönsuojelu painottaa, että tämän ehdotetun muutoksen seurauksena kuntien ympäristönsuojelu säännöllisten valvontakohteiden määrä lisäytyisi sadoilla tai tuhansilla päivittäin vaihtuvilla uusilla tai alalta poistuvilla kohteilla ja toimijoilla, joista ei ole olemassa minkäänlaista rekisteriä olemassa tai edes suunnitteilla. Käytännössä tietoja tuhansista vaihtuvista toimijoista etsittäisiin google-hauilla internetistä, mikä ei ole tarkoituksenmukaista. Ympäristönsuojelun näkemyksen mukaan jo nykyisellään kuntien huonossa taloustilanteessa olevat vähäiset resurssit tulee kohdentaa järkevästi siten, että ympäristövaikutuksiltaan merkittävimpien kohteiden luvitukseen ja valvontaan. Ehdotettu muutos aiheuttaa kohtuuttoman valvontataakan ja työtehtävien käytännön lisääntymisen kuntien ympäristönsuojelussa. Ehdotettu säädösmuutos lisäisi kuntien taloudellisia kuluja ja lisää hallinnollista taakkaa.

Voimaantulosäännös

-

Laki harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta & säännöskohtaiset perustelut

6 §. Velvoitteidenhoitoselvityksen käyttötarkoitus

-

Muuta huomioitavaa

Mahdolliset muut huomiot hallituksen esitysluonnokseen

-

Ahonen Tanja
Kuopion kaupunki

Heikkinen Sari
Kuopion kaupunki / alueelliset ympäristönsuojelupalvelut